

bijlage

Voortgang uitvoering Regie op Gegevens

Datum 24 juni 2020

Ons kenmerk

Bij brief van 11 juli 2019 (TK 2018/2019 32 761, nr 147) is de uitwerking van de beleidsvoornemens voor regie op gegevens aan de Tweede Kamer aangeboden. In aanvulling op wat in de Beleidsagenda NL Digibeter 2020 hierover is opgenomen, volgt hier een toelichting op de implementatie van die voornemens op hoofdlijnen. Dit mede omdat uw kamer in het overleg op 7 november 2019 daaraan belang hechtte. Het onderwerp kent verbanden met diverse andere ontwikkelingen, zoals van het stelsel van basisregistraties, of van digitale identiteit en MijnOverheid. In de presentatie van de voortgang op de beleidsbrief beoogt deze toelichting zulke verbanden mede in kaart te houden.

In de beleidsbrief Regie op Gegevens is de ambitie verwoord om de zeggenschap van burgers over hun gegevens te versterken, namelijk langs drie sporen:

- het spoor van digitaal delen van eigen gegevens met organisaties buiten de overheid (gegevens die de overheid al heeft en ook zelf gebruikt);
- het spoor van hergebruik van gegevens binnen de overheid – met zicht daarop bij de gebruiker, of zelfs het kunnen weigeren van het opnieuw aan leveren van gegevens welke de overheid al heeft;
- en het spoor van eigen gegevens kunnen inzien en (laten) wijzigen.

Algemeen

Voornemens voor het tweede en derde spoor bouwen voort op verplichtingen die al langer gelden. Hergebruik van persoonsgegevens voor wettelijke taken is in wetgeving voor basisregistraties en andere sectorale regelgeving verankerd. Dat geldt ook voor inzage en het kunnen (laten) corrigeren van je gegevens. De AVG en Algemene wet bestuursrecht bieden hiervoor bovendien een algemene grondslag. De voorgenomen acties op deze sporen beogen vooral burgers nog beter in positie te brengen hun rechten uit te oefenen, door overzicht te geven, meer gemak te bieden en door het wegnemen van knelpunten.

Voor het eerste spoor is de uitdaging groter. Digitaal delen van eigen gegevens met derden vraagt om vertrouwen in de driehoek van registratiehouder, burger en (private) dienstverlener - en vereist heldere afspraken of spelregels. Uitgangspunten voor zo'n kader van spelregels zijn in de beleidsbrief al benoemd. Nadere verankering van dit kader is voorzien in de wet digitale overheid.

Bij dit voornemen moet rekening gehouden worden met het feit dat in sommige sectoren al afsprakenstelsels bestaan voor het delen van eigen gegevens met

derden, of dat deze in opbouw zijn (vgl. PSD-2, MedMij, Zorgeloos Vastgoed, of Werk & Inkomen). Daarnaast is met het amendement nr 20 in het wetsvoorstel Digitale Overheid een Online Identiteit opgenomen. Die verschaft al een basis voor inzage, hergebruik en delen van persoonlijke gegevens die de Identiteit uitmaken of vaststellen. De juiste reikwijdte van aanvullende regeling voor de spelregels van het delen van gegevens onder burgerregie moet hierop inspelen.

Op basis van de agenda NL Digibeter 2018 was ten tijde van publicatie van de beleidsbrief in 2019 al een programma van acties voor regie op gegevens in gang gezet. Dat had een sterk inventariserend en onderzoekend karakter. Eind 2019 heeft dat inzicht opgeleverd die bij de uitwerking van de acties in de drie sporen van actie van de beleidsbrief benut moeten worden. Drie punten verdienen hier kort aandacht:

- (i) onderzoeken naar gebruikersbeleving rond regie op gegevens wijzen erop dat een grote meerderheid het hergebruik van gegevens door de overheid vertrouwt, en regie op eigen gegevens wil voeren mits dat het eigen gemak dient, en geen ervaren administratieve last wordt;
- (ii) een maatschappelijke kosten baten analyse geeft indicaties dat de baten primair kwalitatief van aard zijn, en voor zover in geld uit te drukken over een langere periode positief zijn; bovendien dat adoptie en investering gebaat zijn bij een helder kader (wettelijk).
- (iii) een juridische inventarisatie van al geldende kaders voor het delen van gegevens, wijst erop dat het inzagerecht een onvoldoende grondslag is om burgers systematisch digitaal persoonsgegevens uit overheidsadministraties voor hun regiehandelingen te verstrekken.

Voortgang

Onderstaande tabellen vatten per spoor de voornemens uit de beleidsbrief samen, met de in 2019 daarbij genoemde deadline in de tijd, en de voortgang (vervolg).

Spoor 1 digitaal delen met derden

Voornemen	In de tijd	Stand van Zaken	Vervolg 2020-21
Ontwikkeling van generieke kaders voor het delen van gegevens.	Vanaf 2019	IJKpunten beleidsbrief in een 'matrix' uitgewerkt	Communicatie in 2020 en 2021 naar praktijk
Wettelijke verankering van deze kaders in de Wet digitale overheid.	Vanaf 2020	Inventarisatie geldende kaders gereed	Gestart; eerste ambtelijke voorstellen verwacht per eind 2020
Onderzoek hoe minder digivaardige burgers verantwoord gebruik kunnen maken van het delen van gegevens.		Praktijktoetsen afgerond met aandacht voor minder vaardige burgers	In aanpak van gebruikersonderzoeken 2020 e.v. mee te nemen. Communicatie-acties in of na 2021 inplannen
Onderzoek naar toepassing van dataminimalisatie bij het delen van gegevens.		Eerste praktijktoets Lokale ervaringen (IRMA) kleine schaal	Vorbereiding werkende pilot opgepakt. Nader onderzoek gepland

Datum
24 juni 2020

Stimuleren van kennisuitwisseling tussen lopende (pilot)toepassingen.		Kennissessies en communicatie als continue activiteit	Continue activiteit
Monitoring van vergelijkbare ontwikkelingen bij andere Europese landen.		Internationale Workshop met 6 landen nov 2019	Contacten uitbreidend; volgen EU-CIE op de EU-Data Strategy 2020
Kostenbatenanalyses van lopende initiatieven voor delen van gegevens.		Rapport MKBA van Ecorys/PBLQ maart 2019 opgeleverd	Zoeklicht op nieuwe use cases en baten; via kenniscommunity regie
Onderzoek naar één centrale plek (bijv. MijnOverheid) waar burger overzicht heeft van gedeelde gegevens.		Nog niet opgestart	Opzet Proof of Concept startend; 1e oplevering eind 2020 beoogd
Inrichting van een proefomgeving binnen MijnOverheid voor het delen van gegevens.		Proof of Concept in 2019 afgerond; opzet naar werkend generieker koppelvlak is nog in gang.	Nader onderzoek organisatie-aspecten proefomgeving te doen in 2020; daarna realisatie in te plannen
Pilot met delen van inkomensgegevens en BRP met woningcorporaties via MijnOverheid.	Vanaf Q1 2020	Realisatie werkend koppelvlak 80% gereed; aanpak met ketenpartijen in gezamenlijke planning voor Q3/Q4 2020 e.v.	Exact startmoment pilot bepalen in zomer 2020 Pilot mogelijk t/m Q1/21. Voorwaarden voor uitrol nog in 2020 in kaart te brengen
Toepassing van het delen van gegevens bij verstrekking van BRP-gegevens met maatschappelijke organisaties, w.o. kerken.		TK separaat dec 2019 geïnformeerd.	Vorbereidingen gestart: 1 spelregels voor delen BRP-gegevens met derden onder regie (Besluit BRP); 2 burgers inzage geven in aan wie BRP-gegevens verstrekt worden; 3 het 'aan/uit'-zetten van delen in MijnOverheid.
Onderzoek of burgers zelf kunnen bepalen hoe zij door de overheid worden aangeschreven rond geslacht.		Onderzoek afgerond; TK geïnformeerd.	Zie voortgang Verzamelwet BRP e.v.

Spoor 2 meervoudig gebruik van gegevens

Voornemen	In de tijd	Stand van Zaken	Vervolg 2020-21
Verankering verplicht gebruik en eenmalige verstrekking basisgegevens in de Wet digitale overheid.	Vanaf 2020	Analyse van werking van de al bestaande verplichtingen verricht	Belemmeringen voor verplicht gebruik stap voor stap wegnemen;

Datum
24 juni 2020

			waar nodig regelgeving aanpassen.
In kaart brengen van de belemmeringen voor verplicht gebruik/verstrekking van de basisgegevens, en of en hoe deze kunnen opgelost	Start 2019	Onderzoek opgeleverd 2020	idem
MijnOverheid legt eenmalige gegevensverstrekking uit	Vanaf 2019	Aanpak gestart om hergebruik BRP-gegevens te tonen in MijnOverheid	Streven: burgers zien eind 2020 in MijnOverheid voor welke gegevens eenmalige verstrekking geldt. Impactschatting kan leiden tot langere duur van realisatie.
Onderzoeken hoe eenmalige verstrekking kan worden bevorderd door formulieren standaard vóór in te vullen		Nog niet gestart	Verkenningen aan laten sluiten bij implementatie SDG (Once Only – stap)
Onderzoek of een overheidsbreed oplosteam kan bijdragen aan het sneller herstellen van gevolgen van een onjuist gegeven	Vanaf 2020	Naast oplosteam gestart met centraal meldpunt voor herstel fouten in registraties (motie Middendorp)	Eerste versie centraal meldpunt voorzien per eind 2020; 'daaronder' verbinding met oplosteams

Spoor 3 inzage en correctie

Voornemen	In de tijd	Stand van Zaken	Vervolg 2020-21
Onderzoek wat de precieze behoefte van burgers aan inzage en correctie is.	Vanaf 2020	Gebruikersonderzoek in 2019 afgerond;	Gebruikersonderzoek Blauwe Knop-traject
Onderzoek naar het vóóraf, bij het aanvragen van een dienst, informeren van burgers over de daarvoor benodigde gegevens		Eerste oriëntaties bij levensgebeurtenissen aanpak	Nader te bepalen
MijnOverheid: stapsgewijze uitbreiding van de bestaande inzage in de basisgegevens met verstrekkinginformatie.	Vanaf 2019	Eerst stappen in onderzoek met BRP (zie hierboven)	Vooronderzoek of PoC voorbereiden op breder (uit meer registraties) tonen van verstrekkinggegevens
MijnOverheid: stapsgewijze uitbreiding van functionaliteit met voor digitale correctie	Vanaf 2019	Vooronderzoek voor 1 basisregistratie loopt	
MijnOverheid: stapsgewijze uitbreiding van het aantal (andere) landelijke registraties dat kan worden ingezien	Vanaf 2019	Vooronderzoek Energie-label afgerond	Koppeling Energielabel in MijnOverheid verwacht Andere registraties in onderzoek

Datum
24 juni 2020

Onderzoek of 't Handelsregister op BSN ontsloten kan worden, voor burger (als rolhouder)		Eerdere verkenning met KvK globaal	Nader te bepalen inplanning aansluittraject
Burger inzage verlenen in zijn gegevens via een MijnOverheid-inzage app.	Vanaf 2019	Proof of Concept afgerond; eerste pilotversie live	Voorwaarden tot opschaling pilot in voorbereiding; later in 2020 besluitvorming over uitrol.

Aanpak 2020-2021

Het uitvoering geven van de voornemens uit de beleidsbrief zal de komende jaren van meerdere overheidsorganisaties inspanningen gaan vergen. Voor diverse projecten zijn uitvoeringstoetsingen nodig. De samenhang met sectorale afsprakenstelsels en ontwikkelingen in de markt vragen aandacht. Volgorde en timing van projecten tellen. Om deze reden zal in het derde kwartaal van 2020 een interbestuurlijke stuurgroep onder het OBDO van start gaan, met een taak om de planning en coördinatie rond de voornemens en ontwikkelingen te bewaken, en lijnen uit te zetten waar nodig.

Ook de voorstellen voor de nadere regeling rond spelregels zullen in deze stuurgroep mede beoordeeld worden. Bedoeling is dat er een meer uitgewerkte en gedragen planning komt van de stappen en projecten ter invoering van in het bijzonder het delen van gegevens met derden. Door de pilots en leerervaringen die we opdoen, zullen nieuwe vragen opkomen die mogelijk tot bijsturing aanleiding geven. Ook daarbij zal de genoemde stuurgroep een belangrijke rol kunnen spelen.

* *